

Hoe ontwikkel je een leeromgeving voor een nieuw VMBO programma terwijl er nog zoveel vragen zijn over inhoud, de modules, de keuzemogelijkheden, de deskundigheden van de docenten en de contacten met het bedrijfsleven? CSG Het Noordik stond anderhalf jaar geleden voor deze opgave en stak de handen uit de mouwen. Machiel Dijkstra, teamleider VMBO CSG Het Noordik, Margareth Arnts, adviseur Onderwijs en Ruimte van MAPD Advies en Arjan Duiven, projectleider DION Vastgoed blikken terug op een innoverende periode.

CSG Het Noordik haakt in op de wensen van het regionale bedrijfsleven

Per 1 augustus jl. was het dan zover! Het nieuwe VMBO beroepsgerichte examen is formeel van start gegaan. Het klassieke VMBO kent van oorsprong landelijke programma's die zijn ontwikkeld als start van een specifieke opleiding voor beroeps of cluster verwante beroepen. Ook in het VMBO nieuwe stijl kiezen leerlingen (nog) halverwege hun VMBO traject – dus op veertienjarige leeftijd – voor een beroepsrichting. Het Programma Dienstverlening en Producten (D&P) is wezenlijk anders. Het is een ander concept van VMBO: niet in de eerste plaats beroepsgericht, maar loopbaangericht.

Het programma D&P

Centraal in het programma staan de algemene beroepscompetenties: kennis, vaardigheden en houdingen die je in allerlei soorten werk goed kunt gebruiken. De beroepssectoren en -profielen zijn geen doel op zichzelf meer, maar

vormen de contexten voor verschillende soorten werkervaring. Elke school vult die concrete contexten zelf in. Een kant en klaar programma ligt er niet. Elke school maakt zijn eigen programma.

Machiel Dijkstra, teamleider D&P, onderstreept dat het nieuwe programma D&P breder en algemener is en aan de leerling heel veel keuzes biedt. Hiermee worden ze in de gelegenheid gesteld om hun keuze voor een beroep(srichting) nog twee jaar uit te stellen. En dat sluit goed aan bij een leeftijd van een veertienjarige.

Binnen het D&P programma maken de leerlingen kennis met de sectoren techniek, economie, zorg en groen. Daarnaast kiezen de leerlingen uit profielmodules en keuzedelen die zich richten op dienstverlening en op producten maken, zoals een multimediaal product of het ontwerpen van een technische 2d of 3d tekening.

Tegelijkertijd is binnen het hele traject de oriëntatie op de loopbaan een wezenlijk deel van het programma. Leerlingen moeten hiervoor een eigen dossier opbouwen. Dit dossier wordt gevuld met activiteiten gericht op oriëntatie op opleiding en beroep zoals gesprekken voeren, reflectieverslagen van bedrijfsbezoeken, gastlessen op het MBO, stages, enz. "Zo werken we toe naar een keuze voor een beroepsrichting die echt aansluit bij de talenten en belangstelling van onze leerlingen. Dit alles ook in de hoop dat de leerlingen op de kwetsbare leeftijd van 16 – 17 jaar niet vroegtijdig het MBO verlaten. Want als ze dan tussen het wal en schip komen heb je ze niet zomaar weer op het droge!" stelt Machiel.

Een nieuwe leeromgeving

"Onze school Het Noordik is – tegen alle krimpscenario's in – een school die nog steeds groeit. Twee jaar geleden kregen we van de gemeente Twenterand en vervolgens van de omwonenden groen licht voor de uitbreiding van onze school. We zijn samen met DION Vastgoed uit Hardenberg direct aan de slag gegaan; zoveel leerlingen, zoveel vierkante meter en op 'die plek'. En stuitte al snel op het vraagstuk: en hoe ziet het nieuwe programma er dan uit, wat gaan leerlingen kiezen, hoeveel werkplekken hebben we dan van alles nodig, hoe houden we grip en zicht op al die individuele leer-routes en wat doen we nog in (klein) klasverband?"

Margareth Arnts vult aan: "Voor het ontwerpen van een passende leeromgeving ga je uit van het aantal leerlingen dat gelijktijdig deelneemt aan een programma binnen een onderwijssetting. Ga je uit van kengetallen van het lesroosters, van m² per leerling en van gestelde voorwaarden aan werkplek zoals goed licht, akoestiek, voorzieningen.

Een leeromgeving voor een programma ontwikkelen, waarvan noch de inhoudelijke kaders duidelijk waren, noch duidelijk

was hoeveel leerlingen er over twee jaar verwelkomd zouden worden, was wel een uitdagende opgave. Met trots kijken we nu naar het resultaat!"

Werkwijze

Wat twee jaar geleden al wel redelijk vaststond waren de eisen van het eindexamen. Die eisen hebben we terugvertaald naar 'onderliggende' leerdoelen.

Vier vragen stonden voor ons centraal:

1. Hoe oefent en leert een leerling om zich te kunnen kwalificeren voor het D&P examen?
2. Hoe organiseren we dat leerlingen ook echt zelf kunnen kiezen en in verschillende groepsformaten werken aan hun kennis en vaardigheden?
3. Hoe houden we rekening met stages en andere vormen van buitenschools leren?
4. Welke eisen stellen we aan de facilitaire- en de logistieke leeromgeving?

Het intersectorale VMBO D&P richt zich niet direct op de arbeidsmarkt, maar heeft wel bedrijven en instellingen nodig voor oriëntatie op beroepswerelden en eerste werkervaringen. Het is de kunst de samenwerking tussen school en bedrijfsleven in de praktijk zó vorm te geven dat ook de externe partners er iets bij winnen en 'inhoudelijk' willen investeren.

Het is de kunst de samenwerking tussen school en bedrijfsleven in de praktijk zó vorm te geven dat ook de externe partners er iets bij winnen en 'inhoudelijk' willen investeren.

Met deze puzzel gingen we aan de slag. Samen met het team D&P in oprichting, met de werkgroep huisvesting en met het bouwprojectmanagement bureau, die steeds zorgde voor de vertaling van plan naar plattegrond. Zo bleef het dromen over de toekomst van D&P realistisch.

Bouwplan

Arjan Duiven licht toe dat de school zoveel mogelijk synergie wilde hebben tussen de ruimtelijke omgeving en het bestaande gebouw. "In het bouwplan is het groene van buiten als het ware naar binnen gebracht, wat zorgt voor een prettige leeromgeving en rust. Door met het management voortdurend afstemming te hebben over tactische zaken zoals kleurgebruik, niveau van de faciliteiten en flexibiliteit is bovendien een gebouw gecreëerd waar jarenlang gebruik van kan worden gemaakt, ook als de (onderwijs) accenten anders komen te liggen."

Bij de vormgeving van de D&P leeromgeving CSG Het Noordik is terdege rekening gehouden met de relatie met het bedrijfsleven. Een professionele entree en bemenste balie staan garant voor een zakelijk en hartelijk welkom.

Daarnaast was ook pragmatische afstemming met de facilitair manager Anne Snippe, van essentieel belang. "Door de keuzes in nauw overleg te maken is de nieuwbouw in samenhang met de oudbouw een prachtige facilitaire eenheid geworden. Er is geen sprake van een extra gebouw. In het dagelijks gebruik is de nieuwbouw een onderdeel van het

van de leeromgeving en aan de zichtbaarheid van alle werkplekken. Bij de vormgeving van de D&P leeromgeving CSG Het Noordik is terdege rekening gehouden met de relatie met het bedrijfsleven. Een professionele entree en bemenste balie staan garant voor een zakelijk en hartelijk welkom.

Complimenten

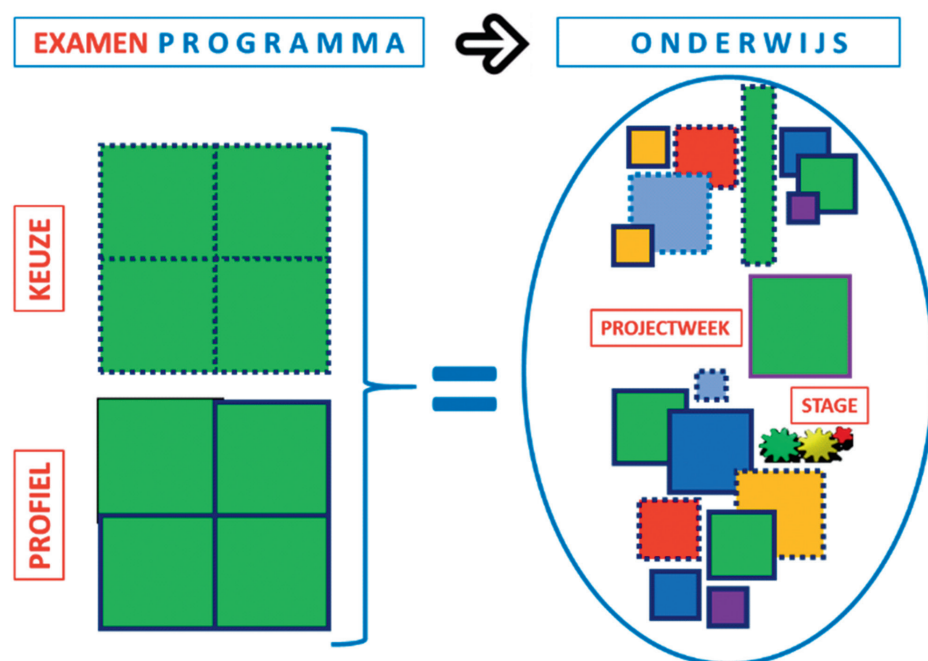
Een leerling straalt wanneer hij de opmerking maakt: "De leraren lijken minder streng, omdat we meer bewegingsvrijheid en ruimte hebben." Waarna zijn maatje aanvult: "Maar ondanks dat we meer kunnen rondlopen, zijn we toch goed aan het werk." De leerkracht D&P ondersteunt dit: "de ruimtelijkheid van de leeromgeving geeft de leerlingen 'een natuurlijke rust'. Goed voor hun geestelijk welzijn en ook trouwens voor het mijne", zo voegt hij er lachend aan toe!

Dit artikel wordt u aangeboden door:

Dion Vastgoed Support B.V.
Arjan Duiven, projectleider bouw
Tel. 0523 - 208228
www.dionvastgoedsupport.nl
info@dionvastgoedsupport.nl

CSG Het Noordik
Machiel Dijkstra, m.dijkstra@noordik.nl
Gerrald Koetsier, g.koetsier@noordik.nl
www.noordik.nl, tel. 0546 - 561 870

MAPD Advies - Adviesbureau voor Onderwijs & Ruimte
Margareth Arnts
www.mapdadvis.nl, tel. 06 - 41719913

Een leeromgeving voor een programma ontwikkelen, waarvan noch de inhoudelijke kaders duidelijk waren, noch duidelijk was hoeveel leerlingen er over twee jaar verwelkomd zouden worden, was een uitdagende opgave.